

Hembygdsbladet

År 2017
Nr 3

Medlemsblad för Vikingstad hembygdsförening.
Hemsida: hembygd.se/vikingstad/.
Kontakt: Rickard Fransson Tel 070 5225256
Ansvarig utgivare: Gunnar Asplunder

Redaktörer:
Rickard Fransson
Anders Cedergren

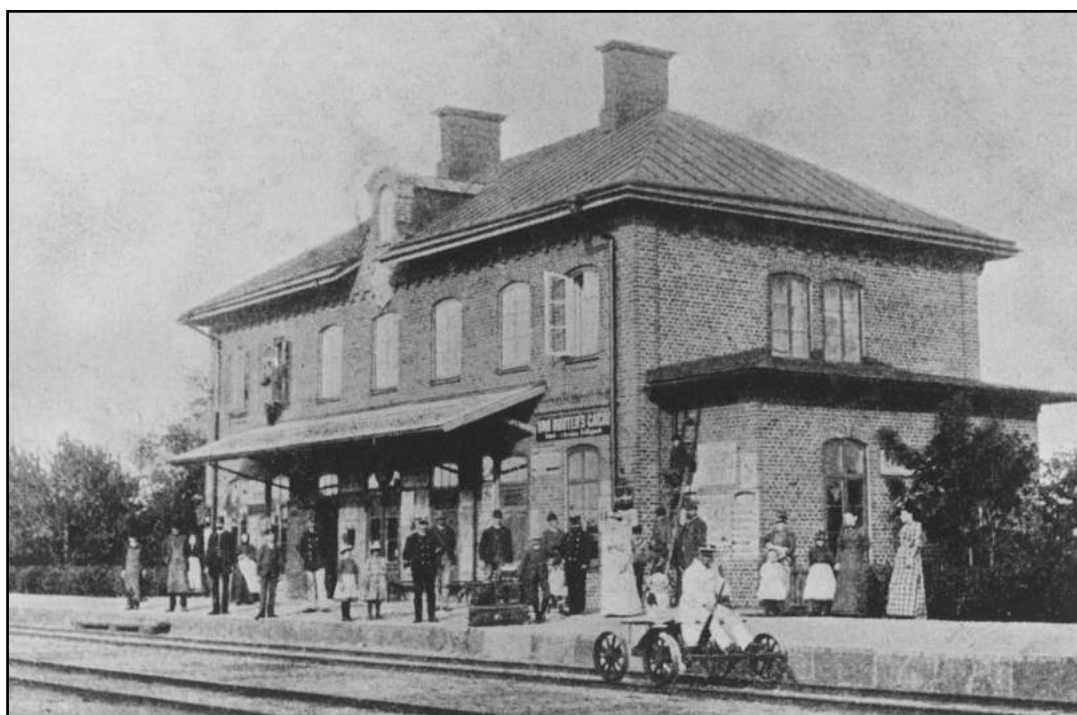
Ordföranden har ordet:

Förändringar i Vikingstad sker på olika sätt. Nu har den gamla bastun vid skolan, samt en skolpaviljong rivits för att ge plats för 19 moduler/baracker som ska innehålla förskola. Därmed är också skolbergets kälk- och skidbacke borta! Synd!! Vid nya bostadsområdet vid Valhall har det tillkommit många nya lägenheter. Flera av dess boende har upptäckt att de har nära till hembygdsgården där det varit sommarkafè och loppmarknad varje torsdag. Det är många som besöker hembygdsgården för att prata och umgås och ha trevligt. Många tack till alla som ställer upp och arbetar ideellt i hembygdsföreningen.

Väl mött och vi ses.

Hälsningar Gunnar Asplunder

DEN GAMLA BILDEN

Järnvägen i Bankeberg

Den 15 september 1873 öppnades järnvägen Linköping - Strålnäs. Längd 43 kilometer. Stationshuset är av den så kallade Linghammodellen. Ritat av Adolf W Edelsvärd. Liknande hus har funnits i Norsholm, Mantorp, Boxholm, Sommen, Tranås. Förste stationsföreståndaren var Carl Oskar Taube 1873 – 1874

Han blev befordrad inom järnvägen, och 1884 blev Taube trafikdirektör och chef för 5:e distriktet, och senare för 1:a distriktet. Efterträdaren Uno Björklund 1874 – 1876, blev 1876 dömd som ansvarig för tågolyckan vid Lagerlunda, då 9 personer omkom, till 6 månaders fängelse. Sammanlagt har det funnits 13 stationsföreståndare i Bankeberg/Vikingstad. Stationsföreståndare Adolf Nilsson verkade här i 12 år. Sedan har det givetvis funnits flera anställda som har haft olika sysslor för att järnvägen skulle fungera. Det fanns flera personalbostäder i anslutning till stationen. Hus 9A hade två lägenheter och Hus 9B hade på nedre våningen två lägenheter om 1 rum och kök, övre våningen två rum och kök. Dessa hus var belägna väster om stationshuset. Husen revs under 1970-talet. Kvar finns endast en jordkällare som hörde till ett av husen. En personalbostad fanns också öster om stationshuset i närheten av bommarna/järnvägsövergången. Där är det numera vägtunnel sedan 28 oktober 1994.

En omfattande godstrafik har alltid förekommit här, ex år 1875 så lastades det ut 1051 oxar. De kom främst från trakterna kring Sjögestad. 890 svin och 77 får lastades av här då. Många tunnor brännvin samt spannmål med mera lastades här. Rakereds tegelbruk 1897-1934, hade en tegellada på bangården där tegel lastades ut ända till 1940. På senare år var det en omfattande hantering av olika slags lantbruksmaskiner. Flera spannmålsmagasin har funnits i anslutning till spårområdet. De sista revs 1997.

Bankebergs järnvägsstation. Troligen år 1915. Östen Allerts bilder.

Bankebergs station före 1926. Östen Allerts bilder.

1915 öppnades 9,4 kilometer dubbelspår till Mantorp

1916 öppnades 12,8 kilometer dubbelspår till Linköping

1927 den 1 oktober ändrades stationsnamnet Bankeberg till Vikingstad för att inte blandas ihop med Bankekind och Bankeryd.

1932 den 18 december blev det eldrift på denna järnväg. 2 persontåg i vardera riktningen trafikerade denna station. Och dessutom godstågen. Det godsmagasin som fanns vid kajen brann ner 1960. Under detta magasin hade fiskhandlare "Ögnelod" Nils Knut Söderberg 1863-1930, ibland sitt härbärge.

1973 den 18 juni upphör persontrafiken och stationen stängs. 1975 inviges gångtunnel under järnvägen vilket underlättar för de boende norr om järnvägen att ta sig till affärerna och de söder om får lättare att ta sig till idrottsplats och trädgårdsmästeri.

1995 den 12 juni invigdes Vikingstads pendeltågsstation efter en omfattande ombyggnation av hela bangårdsområdet. Nu finns det många bilparkeringar för dem som ska åka tåg. 30 talet tåg stannar nu vardagligen här. 150 talet tåg/dygn.

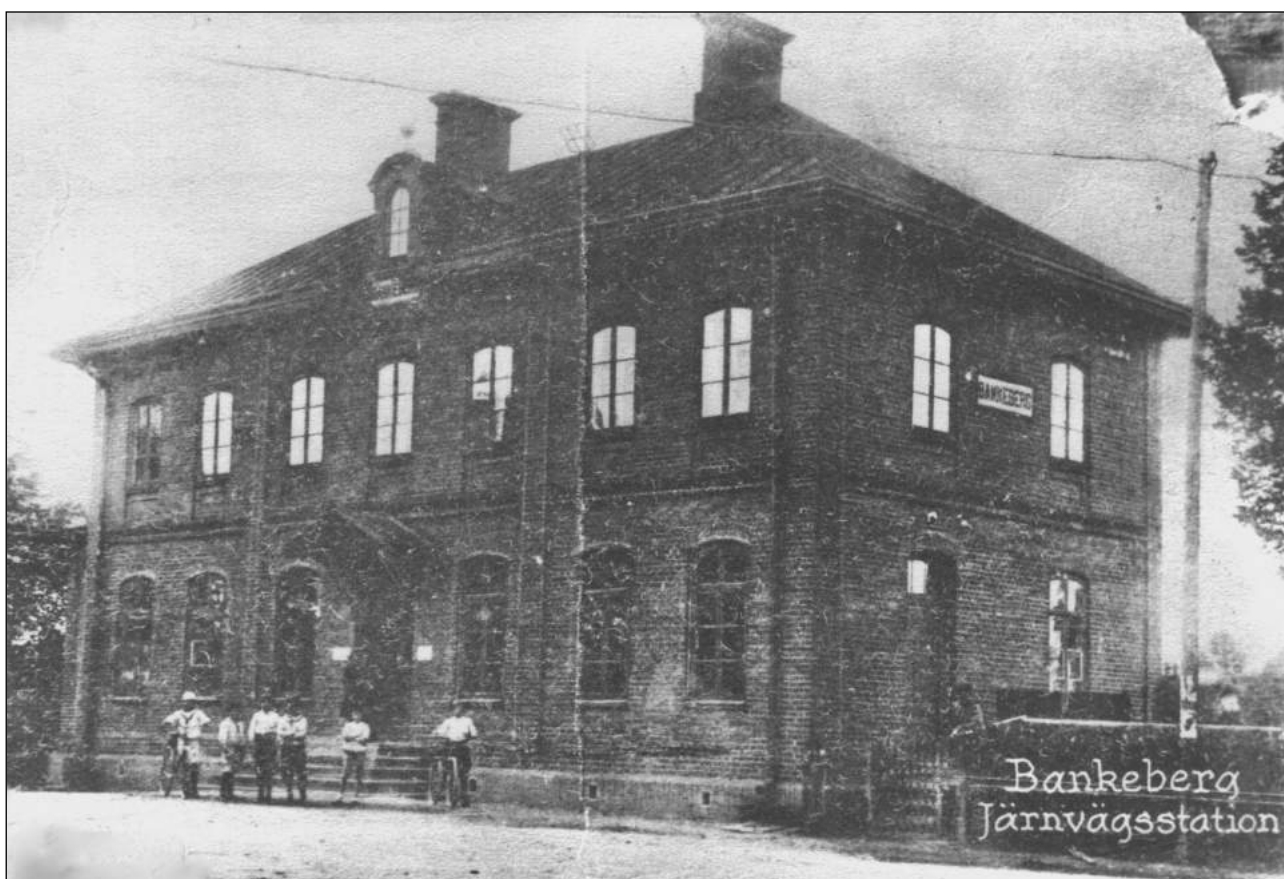

Foto omkring 1918. Östen Allerts bilder.

13 maj Torpvandring vid Tillorp.

En skön dag att vara i naturen för att besöka gamla torp och torpargrunder belägna på Tillorps ägor. Lokalhistoriker Joakim Johansson berättade på ett inlevelserikt sätt för 30 talet deltagare, om torpen och alla de som har haft sitt hem på dessa platser. Många boende på varje ställe och inte alltid så lätt att klara livets vedermödor. Flera var soldattorp där kanske inte alltid mannen var hemmavid.

Vandringen arrangerades i samarbete med Landeryds hembygdsförening.

Joakim Johansson på grunden efter det gamla soldattorpet som fanns kvar till 1937 berättar om platsen. Min morfars farfars farmor Kajsa Lotta Tillman föddes 1824 där i ryttartorp nr 57 under Tillorps rusthåll. Hennes föräldrar var soldaten Johan Petter Tillman och Anna Kajsa Forsman. De bodde i stugan från 1809 till 1830-talets slut. Då var det laga skifte och ett nytt soldattorp byggdes längre söderut. Dit fick Tillmans flytta. 1840 när Johan Petter slutade som soldatan byggde han backstugan Göklund strax intill nya soldattorpet. Ann Kajsa dog 1856 och Johan Petter slutade sina dagar där 1870.

6 juni nationaldagsfirande.

Nationaldagen firades på Vikingstads hembygdsgård med musik och körsång av Koralen. Marianne Danielsson hälsade ett 100-tal välkomna till firandet i det vackra vädret. Gösta Gustavsson högtidstalade om gamla tider och utvecklingen fram till nu rådande tider med krig uti världen och invandring till vårt land. Ett fyrfaldigt hurra för Sverige utbringades.

Efteråt serverades kaffe och nationaldagsbakelse. Hembygdsföreningens loppis höll öppet.

Vad är detta? Hur användes det? Längden är 74 cm. Kontakta oss tack.

Förändringar i Vikingstad. Så här såg bastun ut 5 juni 2017.

9 aug Byvandring som samlade ett 50-tal deltagare. Vi startade vid Vikingstad järnvägsstation som hette Bankeberg fram till oktober 1927. Berättades om järnvägens tillkomst 1873 och dess betydelse för samhällets utveckling. Gunnar Asplunder visade akvareller på byggnader som funnits i stationens närhet. Det har funnits personalbostäder och godsmagasin. En omfattande godshantering har förekommit. Vi pratar exempelvis om 1875 då det lastades ut 1051 oxar. 890 svin och 77 får lastades av här. Festplatsen Björkhagen som upphörde 1932 lokaliserades till platsen där det nu finns växthus. Där fanns dansbana, flyttad från Boo, kaffeskjul, gottkiosk, skjutbana, tältbio m.m. En snickeriverkstad, där bland annat lastbilshytter och möbler tillverkats är rivna och nu ligger det villor där. Vi vandrade förbi idrottsplatsen som invigdes 1954, där fanns tidigare Bankebergs handelsträdgård som drevs av Petterson, och lades ned i början på 1940 talet. Sedan kom vi till platsen där det funnits mink-/råvfarmer och grusgropar som användes av cykel och mopedungdomar. Ålderdomshemmet byggdes 1931 och har sedan byggts ut i omgångar. Numera kallas det vårdboende, och är i privat regi. Valkebo Andelsmejeri 1904-1948. 1934 startades en mejeriskola för utbildning av mejerister. Byggnaden uppfördes 1886. Vandringen avslutades vid silon som började uppföras 1947. 1885 fanns det två spannmålsmagasin på platsen, SnusSamuel hade ett och Rustner ett. Där kunde man bl.a. köpa torvbalar samt slövete till hönsen. Vandringen avslutades med en påminnelse om utflykten till Ingvastebo kvarn 23 aug Ett tack till alla som berättade och kommenterade vandringen. Tack till Johan A. som skjutsade i minibuss så att äldre kunde vara med.

Del av Bankebergs handelsträdgård. Innehavare var Petterssons.

Ingvastebo såg,kvarn och smedja.

Kvarnen byggdes vid Kärr i Ulrika omkring år 1840. Flyttades till Lilla Farsbo, vidare till Drögshult och sedan till Ingvastebo år 1890. Där fanns sedan tidigare en såg. Verksamheten i kvarnen upphörde 1957.

I början av 1970-talet beslutades om en större restaurering. År 1999 vaknade kvarn och såg till liv på nytt. År 2008 kunde besökare åter se och uppleva hur kvarn och såg fungerar.

Besök på Ingvastebo såg, kvarn och smedja. 23 aug kl 14.00 Kostnad för guidning och fika 80 kr

Anmälan senast 20 aug till Rickard Fransson 070 522 52 56. Samling vid Vikingstad Hembygdsgård klockan 13:15 för de som vill samåka.

Det finns troligen mjöl till försäljning.

B-Ekonomibrev
Vikingstads Hembygdsförening
Returadress Gunnar Månsson, Torsgatan 14A
590 49 Vikingstad

På gång:

17 aug kl 9.30 - 11.30 Kafé och loppmarknad.

20 augusti kl 14.00 Missionskyrkans friluftsgudstjänst på hembygdsgården..

23 augusti Besök på Ingvastebo såg och kvarn som är vattendrivna.

Anmälan!

24 aug kl 9.30 - 11.30 Kafé och loppmarknad.

9 sept kl 11.00 - 15.00 Kyrkans hus har höstfest med grillning, teater, hoppborg, tipspromenad och på hembygdsgården bakar vi våfflor och har några marknadsstånd där ni kan handla.

2 dec Kl 11:00 - 15:00 Julmarknad på hembygdsgården.

Vill du bli medlem i Hembygdsföreningen?

Medlemsavgiften är 120 kr/år, kontakta någon i styrelsen. Du som medlem, värva gärna nya till föreningen. Vi vill se flera yngre medlemmar.

Hembygdsföreningen välkomnar alla som vill lära och värna om hembygden.

Vill du hjälpa oss att underhålla hembygdsgården?. Kontakta
Hans Persson tel 070 557 26 11 Veine Nilseryd tel 070 795 63 81

Torsdagar mellan 9 30 – 11 30 umgås vi genom arbete och prat och fika på Hembygdsgården. Loppmarknaden kan vara öppen vid olika evenemang.

För aktuell information om kommande aktiviteter med mera finns hemsidan
www.hembygd.se/vikingstad

Vi reserverar oss för eventuella faktafel.

**Meddela oss gärna om vad ni vill läsa eller om ni har något som ni vill att flera ska få läsa. Bilder uppskattas mycket, om vi kan få ta del av dem.
Manusstopp Nr 4 21 oktober.**

Aktivitetserna utföres i samarbete med Studieförbundet.

